

קובץ

הערות וביאורים

בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בפש"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

כי תצא
יא - יג אלול
גליון מד (תקנה)

יוצא לאור על ידי

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

ברוקלין, ניו יארק

417 טראני עוועניו

היי תהא שנת נסים

מאתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר הצ"צ

ארבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

בסייד, עשייק פרשת תצא - יא אלול יום חתונת אדמו"ר
מהורשיב נייע, יג אלול יום חתונת אדמו"ר מהורייץ נייע
- תהא שנת נסים - ארבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

תוכן הענינים

חסידות

- 3 אדם ואיש הם שכל ומדות או ת"ת ויסוד
4 מצות הצדקה העלאה או המשכה

אגרות קודש

- 6 מ"מ וציונים באגרות-קודש חח"י

רמב"ם

- 7 בר מצרא
9 השינויים ב"ן ספר היד לספר הנהגת הבריאות (המשך)

פשוטו של מקרא

- 12 פרשתינו פרק כב, פסוק י
13 שופטים פרק יח פסוק ב (גליון)
14 בפרש"י פרשתינו כא, יא

שונות

- 16 בענין האם היו ב' ר"ש בר יוחאי
17 על מי נאמר שהי' כפוף ויושב לפני רבי
17 הערות וציונים ללקו"ת שה"ש
20 אמירת שיעורי חת"ת בט"ב
22 הוספות להערות וציונים בשה"מ תרפ"ט, צו-ז, תרח"צ
25 כ"א בדורינו הי"ה א לעבעדיקער נס
25 סעודת משיח זהו ויצא חוטר
26 קידוש לבנה מתחת האילן

ח ס י ד ו ת

אדם ואיש הם שכל ומדות או ת"ת ויסוד

הרב כהריאל ברוך קסטל
 ≈ צעירי אגודת חב"ד ≈

באור התורה נביאים וכתובים ח"יב עי' תתקיב מביא הצ"צ את הפרדס ערך איש, שהאריך שהת"ת נקי איש, מ"מ בסוף דבריו הביא מהזהר פ' נח דהיסוד נקי איש, ואפ"ל כי הת"ת שהוא עמודא דאמציעתא זהו בחי' אדם שלמעלה מבחי' איש כמבואר בזח"ג פ' תזריע דמ"ח ע"ב, עכ"ל.

ולהעיר:

א. בזהר ח"יג שם הוא ברע"א ולא בע"ב וכן הוא בהערות לד"ה חביב אדם ת"ש עי' 96, ולקו"ש ח"יד עי' 1116 העי' 15.

ב. בלקו"ת שה"ש כח, א, ובד"ה חביב אדם ת"ש, ובהיום יום די אלול, מובא שאדם הוא במעלת השכל ולא מדות וגם הפרדס הנ"ל כתב את דבריו בנוגע איש ולא אדם, וא"כ מדוע כתב הצ"צ שהוא בחי' אדם?

וגם הרא"י שמביא מהזהר הוא רק שמדרגת אדם הוא למעלה מאיש ולא שהוא ת"ת לגבי יסוד. ועפ"י דברי הזהר יתכן גם לפ"ש שהוא שכל לגבי מדות?

וכן בנצוצי אורות על הזהר שם מביא דלהכי נקרא ז"א לגבי א"א . . . בהיותו ו"ה נקי איש אבל בגדלות נקי אדם ע"ש.

וגם להמשך הדרוש באוה"ת שם לכאורה אינו נוגע שת"ת יהי אדם דוקא, כי יכול להיות שבמדרגת איש יש בחי' ת"ת וגם בחי' יסוד, ע"ד שמביא הפרדס ב' בחינות אלו באיש.

וגם מייש שם לאח"ז, וז"ל: מדריגת התיית שזהו עץ שתול היינו בחי' כי האדם עץ השדה, עכ"ל. גם זה אפ"ל לכאורה ע"ד משניית בלקוי"ש ח"ד שם שמקשה שם דכיון שאדם הוא מעלת השכל, אי"כ מדוע קאי פסוק זה על המדות, ומתרץ שעיקר מעלת השכל הוא להנהיג המדות שיהי' עי"פ השכל, וצ"ע בכ"ז.

מצות הצדקה העלאה או המשכה

הת' יהונתן דוד רייניץ
 ≈ תות"ל 770 ≈

בד"ה זכור את יום השבת בתו"א יתרו עא,ב מביא אדה"ז, וז"ל: "יש מצות שהן בבחי' העלאה כמו תרומה ומעשר וצדקה כמ"ש וצדקה תרומם גוי, ויש מצות שהן בבחי' המשכות..."

וכן בביאור למאמר זה תו"א עב,ג, וז"ל: "יש מצות שהן בבחי' העלאות, ויש מהן בבחי' המשכות, כי צדקה תרומם גוי בבחי' רמה, והיינו עיי' כי צדקה הוא מלובש בגשמיות כסף וזהב שתחת ממשלת נוגה והן בחי' שנפלו בשבה"כ מלפני מלך מלך כו', ולכך יש להם כח זה להעלות ולעורר המשכה עליונה הגבוה ורמה מאד" (וראה גם תו"א א,ב). - שמוזה נמצא שצדקה היא העלאה מלמטלמי"ע.

ולכאורה צריך ביאור דהרי בתו"א שם (עא,ב) כתב לאח"ז: "שהתורה והמצות מלובשים בג' גוונין תורה ועבודה וגמילות חסדים, חסד דרועא ימינא מלמעלה למטה ועבודה היא עבודת הקרבנות ממטה למעלה, ועסק התורה הוא קו הממוצע". שמוזה נמצא שחסד וגמילות חסדים הוא המשכה מלמעלמי"ט, כי צדקה וגמ"ח הן היינו הך, וכמ"ש בתו"א ד"ה בחודש השלישי סז,ג, "כי גמ"ח היינו צדקה", הרי שגם צדקה (גמ"ח) הוא המשכה מלמעלמי"ט, ואי"כ אינו מובן מ"ש בד"ה זכור שצדקה היא העלאה מלמטלמי"ע?

ואולי י"ל הביאור בזה ע"פ משניית בהתוועדות דשבת נחמו ש.ז. שבכל מצוה ישנה פעולה כפולה: פעולה גשמית בהדבר הגשמי, ופעולה רוחנית שהיא כוונת המצוה. ועפ"ז י"ל שמצד הפעולה הגשמית הנראית לחוץ - גם להמקבל - הי"ז פעולה של השפעה והמשכה מלמעלמי"ט. משא"כ מצד הפעולה הרוחנית - כוונת המצוה הרי נתינת הצדקה היא ע"י כפי' וביטול (כמבואר בארוכה בסה"מ תשי"ח ע' 274 ואילך, ובכ"מ) שהוא בחי' קו הגבורה - העלאה מלמעלמי"ע.

ואולי י"ל בעומק יותר ע"פ המבואר בהתוועדות דשבת נחמו הנ"ל, שבעשיית המצוה ישנה פעולה כפולה גם בהאדם עצמו: פעולה מצד הגוף ונהי"ב, ופעולה מצד הנשמה. ועפ"ז יש לומר (בהיפוך ממ"ש לעיל) שמצד הגוף ונהי"ב הרי נתינת הצדקה הוא ע"י כפי' וביטול הגוף ונהי"ב (כנ"ל) שהיא אינה רוצה לתת צדקה, והי"ז **היפך טבעה**, שזהו בחי' קו הגבורה - העלאה מלמעלמי"ע, משא"כ מצד הנשמה הרי נתינת הצדקה אינה היפך טבעה, כ"א אדרבה זהו **חפצה ורצונה האמיתי** לקיים מצות ה' ורצונו יתי', א"כ פעולת המצוה היא בבחי' המשכה מלמעלמי"ט.

וע"פ המבואר לעיל יש לומר שזהו גם הביאור במ"ש בד"ה ויאמר גוי מחר חודש (דש"פ תולדות) תשמי"ח, וז"ל: דנשמות נקראו בשם מהלכים, ובענין ההליכה ישנם בכללות בי' אופנים הליכה מלמעלמי"ע והליכה מלמעלמי"ט, שבי' ענינים אלו ישנם בעבודת האדם שהם תורה ומצות ותפלה. דתורה היא מלמעלמי"ט כמ"ש כי מן השמים דברתי עמכם. ומצות ותפלה יש בהם בי' אופנים וענינים: דלפעמים מבואר שהתפלה ענינה העלאה מלמטה למעלה שהרי התפלה היא סולם מוצב ארצה וראשו מגיעה השמימה, והמצות ענינם הוא המשכה מלמעלה למטה, וכמו מצות הצדקה שנתנת הצדקה ענינה הוא שזהו חסדו וצדקתו של הקב"ה. אלא שזה עובר דרך האדם העושה את הצדקה. ולפעמים מבואר, שהתפלה יש בה ענין של המשכה מלמעלמי"ט כמ"ש אד' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך, כעונה אחר הקורא, שבטל ממציאותו ואינו אלא כלי להמשכת דברי הקב"ה, משא"כ המצות ענינם הוא בירור דברים גשמיים והעלאתם מלמטה למעלה עכ"ל.

א ג ר ו ת ק ו ד ש

מ"מ וציונים באגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א
חלק ח"י עמודים רעג-שטו

הת' שמואל נמירובסקי
≈ תות"ל 770 ≈

באגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ח"י בריש ע' רעג מובא: "ויהי רצון שיחזור לאיתנו כפשוטו ולאיתנו כמשמעו כמבואר בד"ה משכיל לאיתן האזרחי לרבינו הזקן (נדפס בקונטרס לימוד החסידות)".

- נדפס שם ע' 5-6. ולאח"י נדפס ג"כ באגרות-קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"ץ נייע ח"י ע' שלה-ו. (וראה בארוכה בקובץ "יא ניסן - שנת השמונים ותשע - ע' 16 ואילך).

≈ ≈ ≈

שם, בע' רצא בסופו מובא בהערה ד"ה: "תשביתו שאור כו': בארוכה - ראה רשימת הצ"צ עה"פ מזמור שיר ליוה"ש, סי"ב (נדפס במילואים לפי על התהלים)".

וכן עדי"ז שם, בע' שב מובא: "ובפרט בשנה זו שנת ופרצת, שנת השמיטה שבת לה' משבית מן המזיקין וכו', בשובה ובנחת תושעון, תענוג ומקור התענוג (ראה הצ"צ לתהלים עה"פ מזמור שיר ליום השבת, עיי"ש היטב)".

לאח"י נדפס בתהלים "אהל יוסף יצחק (השלם) - יהל אור" ע' שכת, וע' של.

≈ ≈ ≈

שם, בעמוד רצד מובא: "וכיון שנמצאים אנו בסיום חודש אדר ונכנסים לחודש ניסן, אשר כל החודש הוא ראש חודש (שלי"ה מובא בדא"ח ונדבר הביאור אשתקד)".

וכן שם עדי"ז ע"י שטו מובא: "ימי חדש ניסן, אשר כל ימי חדש זה הם בבחי' ראש חדש כמ"ש בשלי"ה (פרשת בא)".

- הוא בשיחת ש"פ שמיני מבה"ח אייר היתשח"י בתחילתו (נדפס בשיחות קודש (הוצאת י"ב תמוז היתשח"י) ע"י רל).

≈ ≈ ≈

שם (בע"י שטו) ממשיך: "כמ"ש בשלי"ה . . הובא בד"ה החדש הזה לכם תרכ"ו" - השלי"ה מובא שם בסופו, בההוצאה החדשה (תשמ"ט) ע"י נו"ן בתחילתו.

≈ ≈ ≈

שם, ממשיך: "אשר החדש וכל הענינים אשר בו, עליהם נאמר החדש הזה **לכם**, שכדברי רז"ל, הוראה בזה שמיוחדים בזה בני ישראל" - ראה בהנ"ל אות ז', ע"י לט.

■ ■ ■

ר מ ב " ס

בר מצוה

הרב יעקב זאב ראטענשטרייך

≈ כולל אברכים ≈

שע"י מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

בפי"ב מהל' שכנים מבאר הרמב"ם דיני דבר מצוה ובהל' י"ב כתב י"ש לחבירו שהוא בצד המצר שלו ליתן דמים ללוקח ולסלק

אותו וזה הלוקח הרחוק כאילו הוא שליח של בן המצר .
ודבר זה משום שנאמר ועשית הישר והטוב וכו'.

ויש להבין:

א) מה מוסיף הרמב"ם בזה שכתב שהלוקח הוא כאילו שלוחו של הבר מצרא?

ב) בהלי' שלפניו (הלי' יא') כתב הרמב"ם בנוגע אחד מן האחין או שותפין שמכר חלקו לאחר שהאחין או השותפין הנשארים מסלקין הלוקח בדמים (בדוגמא דין דבר מצרא) אלא שלא כתב שהלוקח הוא כמו שליח של האחין הנשארים, ומהו החילוק בין בר מצרא לאחד מן האחין שמכר וכו'.

ואולי י"ל עפ"י השקו"ט בלקו"ש חיי"ט (ע"י 55-56) דינא דבר מצרא. ומוכיח כ"ק אדמו"ר שליט"א **לשיטת הרמב"ם** (משא"כ לשיטת רש"י) שיש לבן המצר קצת קנין או בעלות בשדה חברו (המוכר) ועוד קודם שבא ליד הלוקח, ועשיית "הישר והטוב" הוא לא רק על הלוקח שצריך לסלק מן השדה אלא בעצם שייכות השדה לבן המצר, עיי"ש.

ואולי זה מדויק גם ממה שהוסיף הרמב"ם כאן שהלוקח "כאילו הוא שליח של בן המצר", שמכיון שיש לבר מצרא קניין בקרקע עוד לפני שבא ליד הלוקח הרי כשקונה הלוקח השדה מן המוכר ה"ז כמו בתור שלוחו של הבר מצרא.

משא"כ לשיטת רש"י הרי קנה הלוקח השדה לעצמו בשליחותו ורק אח"כ חל עליו הדין שיתנהג במדת "ישר והטוב" (ע"י בשיחה הנ"ל).

ולפי"ז מובן למה בדין אחין או שותפין שמכר חלקו לא כתב הרמב"ם שהלוקח כמו שליח של אלו הנשארים שלשיטת הרמב"ם חידוש זה שיש להבר מצרא קנין בגוף הקרקע למדין מפסוק ועשית הישר והטוב וזה **דין מיוחד** אצל בר מצרא, וזה לא מצינו בשאר דינים שגדרם רק מצד זה נהנה וזה לא חסר וכיו"ב.

השינויים בין ספר היד לספר הנהגת הבריאות להרמב"ם

הרב שאול שמעון דויטש

≈ תושב השכונה ≈

בהמשך לגליון מג (תקנד) הנני מביא את השינויים בהמשך הפרק

פרק ד' הלכה ח' מובא וז"ל: "בימות החמה אוכל מאכלים הקרים ולא ירבה בתבליים ואוכל את החומץ, ובימות הגשמים אוכל מאכלים החמים ומרבה בתבליים ואוכל מעט מן החרדל ומן החלתית", עכ"ל.

במכתב הנ"ל מבאר זה (בשער א' אות ב') וז"ל: "וכל מה שיתחמם האויר, ימעט מן השיעור, כי הבישולים בקיץ חלושים מדי כדי להתפזר ע"י החום הטבעי, וכל מה שיתקרר האויר יוסיף השיעור, כי הבישולים בחורף די חזקים כדי להתקבץ ולהחזיק את חום הטבעי, וכל מה שיקרר, יסתם נקבי הבשר, לא ימעט וימנע השובע", ע"כ.

שם, ממשיך וז"ל... "ועל דרך זו הולך ועושה במקומות הקרים ובמקומות החמים בכל מקום ומקום הראוי לו", עכ"ל.

ובמכתב הנ"ל (בשער א' אות ב') מתאר הרמב"ם לסולטאן וז"ל: "למי שירצה הנהגת בריאותו הוא לאכול בשעת שיווי האויר (הערת המעתיק: פ"י במזג אויר בינוני לא חם ולא קר) שיעור, שלא ימשוך וירחיב אסטומכתו ולא יכבד עליה ושתוכל לבשלו". הטעם בפשטות למה לא כלל את זה בספר היד לפי שיש מקומות הקרים ומקומות החמים", ע"כ.

שם בהלכה ט מובא וז"ל: "יש מאכלים שהם רעים ביותר עד מאוד וראוי לאדם שלא לאוכלן לעולם, כגון הדגים הגדולים המלוחים הישנים", עכ"ל.

ובמכתב הנ"ל (בשער א' אות ט') וז"ל: "והדגים רובם מזונם רע, וכל שכן למי שמזגו לח, ולזקנים, וכל שכן גדולי הגוף

מהם (הערת המעתיק: פ"י גדולי הגוף שבדגים) הדגים המלוחים: ואשר יצאו מן המים הרעים והשמנים מאד רעים. וגורמים רב הליחות, ואולם הדג קטן הגוף, אשר בשרו לבן ואשר בשרו קשה וטוב הטעם, והוא מהים או אשר יהי בנהרים הנוזלים, כדג אשר נקרא מול או רייל, הם אינם מזון רע, אבל ימעט ממנו", ע"כ.

שם, ממשיך וז"ל: "והגבינה המלוחה הישנה... הרי אלו לגוף כמו סם המות ויש מאכלות שהם רעים אבל אינן כמו הראשונים לרוע לפיכך ראוי לאדם שלא לאכול מהן אלא מעט אחר ימים רבים ולא ירגיל עצמו להיות מזונו מהם או לאוכלן עם מזונו תמיד... וגבינה וחלב ששהא אחר שנחלב כ"ד שעות", עכ"ל.

ובמכתב הנ"ל (בשער א' אות ח') וז"ל: "ואולם החלב בעת שחלבו, למי שלא יחמיץ באסטומכתו (כנראה למי שאינו סובל מהפרשת חומצת יתירה, הערת המעתיק), ולא יתעשן ולא יתחדש לו נופח במתניו, הוא מזון טוב לו. וצריך שיתחבר עמו מעט דבש וגרגיר מלח, כמו שזכר גאלינוס עד כדי שלא יהי נקפא באיסטומכתו. והטוב שבחלבים והדק שבהם - חלב העז, וחלב הפרה הוא גם כן מאכל טוב, וכן מה שיעשה מן החלב או יתחבר עמו רע מאוד. וכן מה שנתבשל מן החלב או מה שיתבשל בו - רע מאוד. כל מיני הגבינה רעים מאד ועבים מאוד (הערת המעתיק: פ"י קשיח לעיכול). ואולם הגבינה בת-יומא, הלבנה והמתוקה ובלתי שמינה-טובה. כך אמר גאלינוס, שהיא טובה לאכילה וממליץ עליה. אולם כל הדומה לה - לא טוב, וביחוד הגבינה הישנה עם הרבה שומן. וכל מיני חמאה טריה ורתוחה אינם מאכלים רעים לכל אדם בהחלט", ע"כ.

שם, מובא וז"ל: "ותבשיל ששהא עד שדף ריחו, וכן כל מאכל שריחו רע או מר ביותר הרי אלו לגוף סם המות", עכ"ל.

ובמכתב הנ"ל (בשער ד' אות י"ד) וז"ל "אין ראוי לאחד מן האנשים בשום מקום מן המקומות ולא בזמן מן הזמנים שיקח מאכל שהתחיל בו ההפסד, ואפילו מעט, ולא מה שנתקרר ונתעכר

וכל שנשתנה ריחו, ולא פושר ולא דבר מן המעפשים, כפירות המתוקנים בחומץ, והציר מהדגים קטנים, והחלב החמוץ והדומים להם, כי אלו חומר לקדחת והם כסמי-המות, והטובים שברופאים הזהירו מאכול המאכל שעבר עליו לילה אחד ופוסלים אותו בלינה, ע"כ.

מהלשון שכתב הרמב"ם כאן "אין ראוי לאחד מן האנשים בשום מקום מן המקומות ולא בזמן מן הזמנים" הוא הוכחה ברורה שסובר הרמב"ם "שישתנה הטבעים".

דאמת הרמב"ם בעצמו בספר היד אינו מביא המוסג של ישתנה הטבעיים ואדרבא, קצת משמע שהוא סובר להיפך דלא ישתנה דהרי הוא כותב "כל המנהיג עצמו בדרכים אלו שהורינו אני ערב לו שאינו בא לידי חולי כל ימיו".

אלא לפי הנ"ל י"ל שידע הרמב"ם שישתנה, והטעם שמביא את כל פרק ד' שהם רפואות וסגולות בספר היד, שלכאורה הרי הוא ספר של "הלכות הלכות", הוא כמו שביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א בלקו"ש חלק כ"ג חג השבועות ג' בריש ע' 37, וזלח"ק: "ע"ד הצחות יש לומר, אז דאס ברענגט ארויס די חשיבות און טייערקייט פון א אידניס געזונט - אז בכדי צו באווארענען די בריאות פון א אידען, אפילו ווען די תועלת דערפון איז בלויז געציילטע דורות אדער יארן, איז דער רמב"ם כולל די הוראות צוזאמען מיט אלע אנדערע עניני הלכות", עכ"ל.

ולפענ"ד יש לומר עוד יותר דהוראת הרמב"ם בספר הי"ד הי' בעיקר לאנשי מקומו, דהרי בספר היד כתב למנוע מאכילת דגים, אולם אנשי הודו עיקר מאכלם הם מדגים, וכפי שכתב הרמב"ם בעצמו בהמכתב "ואילו יתמיד אחד ממנו לאכול האורז והדגים כאשר יעשו אנשי הודו תדיר יחלה בהכרח", ולפי"ז נמצא דהחידוש של כ"ק אד"ש הוא עוד יותר, לא רק שההוראות שבספר היד הי' למספר שנים, אלא אפי' במספר שנים אלו, רק לאנשי מקומו "דאס ברינגט ארויס די טייערקייט פון א אידניס געזונט".

שם, ממשיך וז"ל... "ויש מאכלות שהן רעים אבל אינן כמו הראשונים לרוע לפיכך ראוי לאדם שלא לאכול מהן אלא מעט ואחר ימים הרבה, ולא ירגיל עצמו להיות מזונו מהם או לאכלן עם מזונו תמיד.. והכרוב והחציר והבצלים והשומים והחרדל והצנון כל אלו מאכלים רעים הם אין ראוי לאדם לאכול מאלו אלא מעט עד מאוד ובימות הגשמים, אבל בימות החמה לא יאכל מהן כלל," עכ"ל.

ולכאוף צ"ב דהרי במכתב הנ"ל כתב הרמב"ם (שער א' אות י"א) וז"ל "ואולם המאכלים הרעים לאנשים כולם הם: השומים והבצלים והכרתי והחציר והצנון והכרוב.. אלה כולם מזונם רע למי שירצה הנהגת בריאות," עכ"ל, ואינו מחלק בין בימות החמה לבין בימות הגשמים.

■ ■ ■

פ ש ו ט ו ש ל מ ק ר א

פרשתינו פרק כב, פסוק י

הרב אהרן חיטריק
≈ תושב השכונה ≈

תצא כב, י - למען ייטב לך וגוי אם מצוה קלה שאין בה חסרון כיס אמרה תורה למען ייטב לך והארכת ימים, ק"ו למתן שכרן של מצות חמורות.

בלקו"ש ח"ט ע' 133 הקשה כמה קושיות על רש"י, למה רש"י אינו מעתיק מהפסוק ת"י **והארכת ימים**, ולמה רש"י **בפירושו** כותב תיבות אלו, ראה שם בהערה 2.

להעיר שבדפוסי הראשונים יש כמה שינויים, (דפוסים אלו לא היו לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת הדפסת השיחה הנ"ל.

דפוס א' - למען ייטב לך והארכת ימים, קל וחומר למתן שכרן של מצות חמורות אם כן מצוה קלה שאין בה חסרון כיס אמרה תורה למען ייטב לך והארכת ימים, מכאן שנינו הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה וכמו ששנינו הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שבשילוח הקן כתב והארכת ימים, ובכבוד אב ואם כתיב למען יאריכון ימים.

בדפוס ב' - הוא כבדפוסים שלנו, אבל בלי תי' וגו'.

בדפוס ג' - למען ייטב לך והארכת ימים, אם מצוה קלה...

ברלינר לא הביא הגירסאות הנ"ל, וכן ביוסף הלל לא עמד על הוספת תי' "והארכת ימים".

≈ ≈ ≈

שופטים פרק יח, פסוק ב (גליון)

בגליון מג (תקנד) לפי שופטים ע"י 17 העיר הרב וו. שי' ראזענבלום על רש"י יח, ב "כאשר דיבר לוי", למה רש"י בפי עקב י, ט אינו מפרש היכן דיבר.

הנה יש להקשות עוד יותר בפרש"י שכתב "וכן דורש בפרשת מתנות שנאמרו לאהרן על כן לא היה ללוי וגו'". הנה פרשת מתנות הוא בפי קרח ולא בפי עקב.

דרשת הספרי הוא בפי קרח ע"פ "על כן אמרתי להם" ולא בפי עקב. וכבר עמד ע"ז בספר יוסף הלל.

ולהעיר שכמה חוקרים כמו ברלינר העירו שזה הוספה מרבינו שמעיה תלמיד רש"י.

~~~~~

בפירש"י פרשתינו כא, יא

הת' שנ"ז פכזנר
≈ תות"ל 770 ≈

בפירש"י בפרשתינו (פכ"א, י"א) ד"ה "ולקחת לך לאשה - לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור, אבל אם נשאה סופה להיות שנואה שנאמר אחריו כי תהיין לאיש וגוי וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה לכך נסמכו פרשיות הללו."

ובפשטות הי' קי' לרש"י שכיון שישנו איסור להתחתן עם בת עכו"ם, אי"כ איך כאן כן מותר? וע"ז רש"י מסביר כי אם לא ישאנה בהיתר ישאנה באיסור.

(ולהעיר שבפשטו של מקרא לא כתוב שצריך לגיירה (עיין רש"י פ"ג כדי שתהא בת ישראל שמחה וזו עצבה) ובפשטו של מקרא לכאורה ביאה ראשונה לא הותרה במלחמה כפשטות הכתוב ואחר כן תבוא אליי ובעלתה).

אבל צריך להבין למה מוסיף רש"י אבל אם נשאה סופו להיות שנואה . . . להוליד ממנה בן סורר ומורה (ובפרט שסמיכות הפרשיות לפי פשוטו של מקרא אינו מעורר קושיא כלל, ולכן ברוב המקומות רש"י לא הסביר, וכידוע הכלל בזה מכ"ק אדמו"ר שליט"א).

ואוי"ל שקי' כאן בלשון הפסוק "ולקחת לך לאשה" שכתוב בלשון סיפור, וכהמשך לפרטים הקודמים בפסוק, ולכאורה בכלל זהו חידוש גדול שמותר ליקח גוי, והפסוק הי' צריך לכתוב מפורש בלשון היתר מיוחד ואם תרצה לקחת תקחנה וכל התנאים שלאחר מכן, ולמה כתוב בלשון ספור דברים?

וע"ז מסביר רש"י שלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, כלומר, התורה לא כותבת לשון מיוחד כי באמת ע"פ תורה אין לשאת אשה נכרי, אלא כתוב בלשון "ולקחת לך לאשה" שהיצה"ר לוקח

אותה בלי לשאול את התורה, ולכן רש"י כותב "הקב"ה מתירה" שזה לא ע"פ כללי התורה.

[וענין] זה י"ל כוונת רש"י בד"ה כי תצא למלחמה במלחמת רשות הכתוב מדבר, שעיקר ענינה הוא כיבוש הארץ, ולקחת את השלל, וכיו"ב, וא"כ את הרגשת התשוקה לצאת למלחמה כבר קיים ע"י זה שיצא למלחמה בפועל ממש ורש"י ממשיך שא"א לומר בכיבוש א"י שאז לא הדגש על שלל אלא על ארץ (וגם תשוקה זו של לשאת אשה נכרית שאז יותר חלשה גם התורה התיירה) וע"ז רש"י אומר שלא שייך "ושבית שביו", וי"ל שגם מלחמה לסלק אויבים מארץ ישראל עיקר ענינה הוא לא לכבוש ולקחת, ואז אין תשוקה גדולה כ"כ, ורק במלחמת רשות].

אלא שעדיין ק' למה לא כתוב מפורש בתורה שענין זה הוא רק מצד היצה"ר וכאילו ענין של בדיעבד ולכתחילה עדיף שלא לעשותה [וא"א לומר שהאריכות בתורה שמטרתם כדי שתתגנה (פסוק י"ג ד"ה וישבה בביתך) זה רמז כי צריך לכתוב מפורש שמצד ענין של איסור לכתחילה ל"צ לשאתה ע"פ תורה].

וע"ז עונה רש"י "אבל אם נשאה סוכו להיות שונאה שנאמר אחריו "כי תהיין לאיש וגו'" שבה שהתורה סמכה את הפרשיות יש בזה רמז של איסור האיסור של שונאה (וכמו שפירש רש"י בפי' שופטים פי"ט פ"א).

[ואולי] אפ"ל שהדיוק בזה שרש"י מביא את תחילת הפסוק "כי תהינה לאיש" שכאן מדובר באופן ששייך לומר תהינה לאיש, שהרי נתגיירה ונחשבת לבת ישראל, וע"ז שייך איסור שונאה, משא"כ לעכו"ם, ועיין לעיל שמשמע שלא צריך גיור ויליע].

ואע"פ שבפסוק י"ד פירש רש"י והי אם לא חפצת בה - הכתוב מבשרך שסופך לשנאותה אוי"ל: א) רק שמצד הרגש שלו יסלקנה אבל לא מצד איסור, (ופסוק זה לכאורה מדבר כשלא גיירה). ב) שם השנאה באה מצד המאורעות, שישבה בביתו ובכתו, וע"ז היא התנוולה, אבל לא שהוא שונאה בעצם. ג) הרי סופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, שהבן הזה יהי גנב וכו',

(ואולי י"ל עוד יותר שהרי ממנה הוא לא יקיים את המצוה של פו"ר, כי הרי סופו של הבן הזה להיהרג ע"י ביי"ד).

ש ו נ ו ת

בענין האם היו ב' ר"ש בר יוחאי

הרב יהודה קעלער

≈ מח"ס צורת הבית עפ"י שיטת הרמב"ם ≈

בכתבי הרח"א ביחובסקי עמוד כו כתב וז"ל: אפשר לומר דתרי ר' שמעון בן יוחאי הוו. ומנא אמינא לה דבבא מציעא נראה שבעת שהי' רשב"ג נשיא. ורבי הי' עדיין מתלמידי בית המדרש כבר נפטר רשב"ג, ובמעילה דף י"ז מצינו שהלך רשב"ג עם ר' אלעזר בי"ר יוסי לרומי ושמע ממנו דרשא ואמר חכים בר יוחאי משמע שהי' רשב"ג צעיר בשנים מר"א בי"ר יוסי או עכ"פ שוים בשנים והנה על ר' יוסי אבי ר"א נאמר בשבת שהי' כפוף ויושב לפני רבי ומכש"כ ר' אלעזר בנו. נראה מזה סתירה שרשב"ג אבי רבי אומר על רשב"ג ארי ור"א בי"ר יוסי תלמיד בנו רבי אומר לשרב"ג חכים בר יוחאי ועי"ז נ"ל דתרי הוו, ואותו שהלך לרומי עם ר"א בי"ר יוסי השני הי', וצעיר לימים מן ר"א ברי"י ועי"ז אומר חכים בר יוחאי והראשון שבנו הוא ר' אלעזר הי' הראשון והוא מת קודם רשב"ג, עכ"ל.

והנה במכ"ת דברים של תימה הם, דתרי לא ר"א בי"ר יוסי אמר חכים כבר יוחאי אלא תלמידיו של מתיא בן חרש, ואיה"נ שראב"י גלה הדרשה של וזה לכם הטמא, אמנם שם גופא בגמרא כתוב שרשב"ג העניש לר"א בי"ר יוסי על שהורה הלכה בפני רבו! וכבר הארכתי במ"א ביאור הסוגיא דמעילה, ובשבת דף ל"ג מצינו לר"א בי"ר יוסי עם רשב"ג בכרם ביבנה ושם מוכרח לומר שזה רשב"ג אביו של ראב"ש ודו"ק.

על מי נאמר שהי' כפוף ויושב לפני רבי

ועל מה שכתב "והנה על ר' יוסי אבי ר"א נאמר בשבת שהי' כפוף ויושב לפני רבי" וכו' להד"מ, וזה לשון הגמרא בשבת (נא,א) כי הא דיתבי רבי ואמר אסור להטמין את הצונן אמר לפניו רבי ישמעאל ברבי יוסי אבא התיר להטמין את הצונן אמר כבר הורה זקן אמר רב פפא בא וראה כמה מחבבין זה את זה שאילו ר' יוסי קיים הי' כפוף ויושב לפני רבי דהא רבי ישמעאל ברבי יוסי דממלא מקום אבותיו הוה וכפוף ויושב לפני רבי וכו'; ופירש"י "מפני כבוד הנשיאות ולא הי' מורה לפניו", אבל לא הי' ר"י תלמידו של רבי, ואף על ר' ישמעאל ב"ר יוסי הי' זה עניוות מפני כבוד הנשיאות שלא הורה לפניו.

~~~~~

הערות וציונים ללקו"ת שה"ש

הת' יוסף יצחק קעלער
 ≈ תוח"ל 770 ≈

בלקו"ת שה"ש ז, ד נדפס: ביאור הדברים ע"פ שחורה אני ונאווה.

ובהערות וציונים מכ"ק אדמו"ר שליט"א: נדפס (בשנינויים) במאמרי אדה"ז - הנחות הר"פ ז"ל (ע' קכז), מתחיל שחורה אני ירושלים. ונרשם עליו "ביאור שבת פ' עקב וויטעפסק תקע"א".

ולהעיר שבתוך המאמר הכניס רבינו הצ"צ כמה קטעים מהביאור דליל ש"פ וירא תקע"ב שנוכר בדרמ"צ קע, א. ואוה"ת בהעלותך ע' שמו. ונדפס בסה"מ כתובים (ב) ע' סב ואילך.

בלקו"ת שם ח, ג שו"ה הנה ענין אורות וכלים דאצ"י להיות בבחי' עיבור במלי' דאצ"י (בשו"ה יחוד ז"י"ג) - סה"מ כתובים (ב) שם ע' סג.

[בסה"מ כתובים ב) שם שו"ה בבחי' נדפס: (אלא שבאצילות נקרי עדיין) אור ל"מ אי"כ אח"כ - וצ"ל: או"ר [= אחים ורעים] לז"א ואח"כ].

בלקו"ת שם י, ג אות ו עד שו"ה וכנ"ל [שם י, ד] - סה"מ כתובים (ב) ע"י סח (קטע המתחיל אמנם) עד ע"י עא (קטע המתחיל וזהו שחורה אני).

[בסה"מ כתובים (ב) ע"י ע שו"ה והרחקתו (הא') לכאורה מיותר.

שם ע"י עא (שו"ה כו') וכמ"ש במ"א בענין מילה ופריעה כו'.

בד"ה למנצח על השמינית (פי תשא ?) תקס"ז סידור קמ, ג (וראה ד"ה בעת ההיא אמר ה' אל יהושע שנת' שם באו"א).

נוסח אחר נדפס באוה"ת שה"ש ע"י תתל.

וראה ג"כ מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע"י רכג. ובשוה"ג והמשך ההערה בשוה"ג בע"י רמח].

בסה"מ כתובים (ב) ע"י עג נדפס ד"ה להבין שרש ענין שחורה אני ונאווה.

ובשוה"ג כתב המו"ל: המאמר עם הביאור נמצא בכתי"י 370 (רפ"ט, ב) בין מאמרי אדה"ז. המאמר נדפס באוה"ת שה"ש ע"י פט. בכותרת: חג הסוכות צחקית לפ"ק.

אך המעיין באוה"ת שם יראה שהוא מאמר אחר לגמרי. והמאמר שבאוה"ת הוא המאמר שבלקו"ת שה"ש ו, ג. וראה ד"ה מקדש ה' כוננו ידוך בסה"מ פרשיות ע"י רצה. ואילו המאמר שבסה"מ כתובים (ב) הוא כנ"י נוסח אחר מלקו"ת שה"ש ז, ב. (פקסימילי מנוכחיק מהרי"ל נדפס בלקו"ת הוצאת תשד"מ ע"י קנ. ולפלא שלא צויין ברשימת הכתי"י שם ע"י קמא. ושם ע"י קלט צויין שמעלי"ד נרשם ד"ה וה"י ביום ההוא שנדפס בלקו"ת ר"ה נח, א).

בלקו"ת שה"ש יב, ד נדפס ד"ה נאוו לחי"ך בתורים צואר"ך בחרוזים ובמ"מ (בלקו"ת הוצאות תשד"מ ע"י קיג) נרשם: המאמר עם הגהות אחרות באוה"ת שה"ש ע"י קלט.

והנה בסה"מ כתובים (ב) ע"י פט נדפס ד"ה צוואר"ך בחרוזים, (ובמקורות הכת"י ומ"מ וציונים שם ע"י רנח: **צוואר"ך בחרוזים**: נעתק מכת"י 581 קמו, א).

והוא נוסח אחר ממאמר הני"ל שבלקו"ת ס"ג.

[**וראה** ג"כ ברשימת המאמרים דשנת תקס"ד ומ"מ הכת"י (סה"מ תקס"ד ע"י שמג) הע"י 3, שנוסח אחר מהלקו"ת ואוה"ת נמצא בבו"ך 385 (רלז, א) ורשום: גם זה נדרש בעת החתונה הני"ל. ושם מופיע קטע ד"ה צוואר"ך בחרוזים כמאמר בפ"ע (בדף רס, ב). עיי"ש ודו"ק].

ולהעיר שהמאמר שבלקו"ת מורכב מבי נוסחאות. הנוסח שבאוה"ת הני"ל (ובמראה מקום שם ע"י ששה שנמצא המאמר בלי ההגהות בכ"י 87 קכ, א. עיי"ש). והנוסח שבסה"מ כתובים (ב) הני"ל.

דהיינו שבכללות המאמר בלקו"ת מיוסד על הנוסח שבאוה"ת אך לפעמים נכנס בו באמצע קטעים מהנוסח שבסה"מ כתובים (ב).

וכגון בלקו"ת שם יג, ב שו"ה עוד זהו ענין שיכונו את לבם כו' היינו האדם המכוין לזרוק חצו . . שהוא בחי' כלי ריקן (בשו"ה בבחינת) - סה"מ כתובים (ב) ע"י פט שו"ה וכו' עד סוף שו"ה עדי"מ.

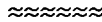
שם (שו"ה יעקב) והנה קול הראשון חסר וי"ו שהוא בחינת תפילה . . להיות כאר"י ישאג (בשו"ה למעלה) - סה"מ כתובים (ב) שם שו"ה קול.

שם (שו"ה ואני) בחצ"ע: והוא בחי' תורה . . לחברים - סה"מ כתובים שם שו"ה מחזיק עד סוף הקטע.

שם (שו"ה ית') ולהיות בבחינת את השמים . . שהאדם עושה אותם למצות (בדף יב, ג שו"ה במצות) - סה"מ כתובים (ב) שם ע" 3 שו"ה המדרגות עד שו"ה מצות.

שם יב, ג (שו"ה הזהר) והנה ע"י בטול הנפש בתפלה עד סוף המאמר - סה"מ כתובים (ב) שם שו"ה ישאג עד סוף המאמר.

וראה מ"ש עוד אודות מאמרים בלקו"ת דמורכבים מבי נוסחאות.

הרב דוד שרגא פאלטער
~ חושב השכונה ~

אמירת שיעורי חת"ת בט"ב

בקשר לאמירת שיעורי חת"ת בט"ב, כבר פשוט, וידוע מה שכתוב בלוח היום יום, (וגם בלוח כולל חב"ד), וזלה"ק במנחה ק"ש שש"י אכ"א וכל השיעורים השייכים לשחרית ואח"כ . . ע"כ, במהדורא ג' (מהרה"ת מיכאל זעליגסאן) מצויין, "וכל השיעורים" להעיר ממ"ש בספרים ששיעורים אומרים למחרתו "והשייכים לשחרית" משא"כ אלה שאין שייכים לתפלת שחרית.

וגם ידוע מה שמובא בהמורה שיעור להרמב"ם שלומדים שיעורו במוצאי ט"ב,

וצ"ב קצת בהנפק"מ בין שיעורי חת"ת (בפרט תומש ורש"י שדורש עיון כברמב"ם) ושיעור רמב"ם, שרק בחת"ת ילמדו בט"ב גופא (אחרי חצות) משא"כ בשיעור רמב"ם.

והנראה לומר החילוק ביניהם הוא בזה, ששיעורי חת"ת שייכים ממש (ואולי גם בתור המשך) לתפלת שחרית, ולכן זמן אמירתם בט"ב דומה לתפלת שחרית גופא, משא"כ ברמב"ם כדלקמן.

וקודם כל נצטט איזה מקורות דמוכח ששיעורי חתיית ילמדו תיכף אחרי תפלת שחרית ולא לאחרם לתוך היום,

א) בנוגע לשיעור תהלים מובא בריבוי מקומות והמנהג נפוץ כבר, לאומרו מיד אחרי התפלה, כמובא בההוספות ספר תהלים אהל יוסף יצחק, ובמכתבי כ"ק אד"ש.

ב) בנוגע לשיעורי תניא, נעתיק מכתב מכ"ק אד"ש מובא בספר מנהגי חב"ד, וזלה"ק דער שיעור לימוד בתניא וואס דארף זיין יעדן טאג . . . אויך ארויסנעמען עטליכע ווערטער פון שיעור תניא יעדן טאג און מיט די ווערטער זאל ער דורכגיין א **גאנצן טאג** הן א בעל עסק און הן א יושב אוהל ע"כ, וזה יכול לשמש עכ"פ כרמז לאמירת שיעור תניא בהתחלת היום ז.א. אחרי תפלת שחרית (או גם לפני).

ג) ב"היום יום" אי טבת מובא וזלה"ק:
 "אבל השיעורים לומדים אחר סיום כל התפלה" עכלה"ק.

ד) בנוגע לשיעור חומש איתא בהיום יום (י"ט מני"א), הסדר של המתפללים בדי זוגות תפלין (ולכאורה כן הוא גם בבי זוגות - ולמה ישתנה?) וזלה"ק: ד) מסירים תש"ר דר"ת ומניחים תש"ר דר"ת ומניחים תש"ר דראב"ד בלא ברכה וקוראים שמע גוי עד אמת **ולומדים פר' חומש עם פרש"י מפרשת השבוע** יום א עד שני ביום ב' פרשה ב' וכו' ע"כ, וכעין זה מובא גם בשבלי הלקט (הועתק בסוף ספר חתיית מהרב ז.ד. סלונים).

ולכא' צ"ב קצת ממכתב כ"ק אד"ש מובא ביגד"ת וזלה"ק, ומה ששואל בענין לימוד החומש במשך היום ואם לא הספיקו במשך היום משלימים בלילה שלאחריו ע"כ, שזהו לכאורה בסתירה קצת להני"ל.

ועוד להעיר ממכתב אחר, (נדפס ביגד"ת), וזלה"ק: בהערותי למה לא ידחו לכתחלה שיעורי חתיית למוצאי ת"ב כיון דמדמינן חתיית לקדשים דהלילה הולך אחר היום, מובן דלא אמרו להשלימן בלילה שלאחריו אלא בדוחק ובדיעבד . . . ועוד להעיר ידוע מ"ש בכתבי האריז"ל שאין ללמוד מקרא בלילה ע"כ, הלא

רואים מכאן שאין לומדים חומש בלילה וקשה קצת על האמור לעיל "שאם לא הספיקו במשך היום משלימים בלילה שלאחריו" ע"כ.

וגם זה יש לבאר בשני אופנים, (א) שבדיעבד מותר להשלים כני"ל, וזה כבר סיוע לנו שאמירת שיעור חומש לכתחלה הוא ביום (ולכאורה מה טוב בבוקר), (ב) שאולי בדי"א י"ל שבכתבי האריז"ל מדובר על סתם מקרא משא"כ מקרא עם פירש"י שזהו לימוד ולא רק קריאה דתושבי"כ אף שצ"ע על פירוש זה מדיוק לשון האריז"ל **ללמוד** מקרא וגם שזה לכאורה מה שרוצה כ"ק אד"ש לבאר בקשר לאמירת שיעורי חת"ת וצ"ע.

וכדי לחזק כהני"ל, יש להביא עוד כמה סימוכין מדיוק לשון כ"ק אד"ש בלוח היום יום (בת"ב), "וכל השיעורים השייכים לשחרית", ומסתבר דהכוונה לשיעורי חת"ת.

ועפי"ז יש לבאר החילוק בין שיעורי חת"ת לשיעור רמב"ם בנוגע לת"ב וכני"ל.

הוספות להערות וציונים בסה"מ: תרפ"ט, תרצ"ו-צ"ז, תרח"צ

הת' יהונתן דוד רייניץ
~ תות"ל 770 ~

סה"מ תרפ"ט

ד"ה מרגלא כו' תכלית חכמה: להוסיף, שפרק ג' מהמאמר מיוסד על פרקים מא-מב מד"ה ציון במשפט תפדה שבהמשך תערי"ב.

ד"ה חביבין ישראל וד"ה אתה הראית: בהערות למאמרים אלו (ע' 191, וע' 227) מעיר העורך ע"פ שיחת פורים תרצ"ו (סה"ש תרצ"ו ע' 128) שד"ה חייב אינש לבסומי עטרית מיוסד על ד"ה זה לאדמו"ר הזקן משנת תקמ"ז.

בשיחת פורים הני"ל מסופר, שלפני פורים שנת עטר"ת סיפר אדמו"ר מהור"יין לאדמו"ר מהורש"ב, אודות פורים תקמ"ז, והמאמר (ד"ה חייב איניש) שאמר אז רבינו הזקן, ולכן בפורים אמר אדמו"ר מהורש"ב מאמר שתוכנו הוא המאמר דשנת תקמ"ז.

ולהעיר, שבשיחה שם לא נזכר שהמאמר דשנת עטר"ת מיוסד על המאמר משנת תקמ"ז, ולכאורה אין מסתבר לומר כן, כי מאמרי רבינו הזקן בשנים ההם היו קצרים ביותר (וגם כו"כ שנים לאח"י עדיין היו המאמרים קצרים), והמאמר דשנת עטר"ת הוא מאמר ארוך מאד. וכנראה שהמאמר דתקמ"ז שהובא בשיחת פורים הני"ל, וגודלו כעשרה שורות (אינו רק **תוכן** מהמאמר, כי אם), זהו כל המאמר שנאמר בשנת תקמ"ז שכנראה הי' מאמר קצר.

וכנראה אשר המאמר דשנת עטר"ת מיוסד על ד"ה זה לאדמו"ר מהר"ש משנת תרל"ט, המיוסד על ד"ה זה להצ"צ, באוה"ת מגילת אסתר (הוצאת תשי"ג) ע"י רצג ואילך, אשר (כנראה) מיוסד על ד"ה זה לרבינו הזקן משנת תקמ"ז, וכיון שאדמו"ר מהורש"ב שמע אודות פורים תקמ"ז לכן אמר את המאמר (כפי שנתבאר בהרחבה ע"י אדמו"ר הצ"צ ולאחריו ע"י אדמו"ר מהר"ש) **שבשרשו** הוא מאמר רבינו הזקן מפורים תקמ"ז.

ולהוסיף, שבשיחה הני"ל מסיים: "און מען האט געקענט זען ווי עס איז געווארן די **התפשטות** החסידות במשך זה הזמן פון תקמ"ז ביז תרע"ט" - שיתכן שהכוונה על התפשטות והתרחבות מאמר זה ע"י הצ"צ ואדמו"ר מהר"ש עד לאמירתו ע"י אדמו"ר מהורש"ב בשנת עטר"ת (ולהוסיף שבשנת תרפ"א (נדפס גם בסה"מ תשי"ח) אמר כ"ק אדמו"ר מהור"יין מאמר זה בהרחבת הביאור).

סה"מ תרצ"ו-צז

אני לדודי ועלי תשוקתו - תרצ"ו: להוסיף, שפרק א' מהמאמר מיוסד על פרק י"ט מהמשך יונתי תר"מ (ע' ל-לא).

אני לדודי ודודי לי - תרצ"ו: מאמר זה לא נמצא לע"ע - ולהעיר, שבמפתח ענינים למאמרי אדמו"ר מהור"יין - בעריכת

כ"ק אדמו"ר שליט"א - מובא כמ"פ תוכן עניני מאמר זה: שם הוי' בנפש. כחות הנפש העצמיים והגלויים. כרוזים שבכל יום. נשמה - עיקרה והארתה בגוף.

אשר עפ"י נראה שהמאמר מיוסד על ד"ה ראה אנכי עטרית, אשר בו נתבארו ענינים אלו.

ויאמר משה גוי וירא אליכם - תרצ"ז: להוסיף, אשר המאמר מיוסד על ד"ה אשר ברא אלקים לעשות תרכ"ח - ולא על ד"ה פתילות ושמינים תרכ"ט המובא בהערות להמאמר (אף שישנם בו כמה מעניני המאמר).

סה"מ תרח"צ

שובה ישראל: להוסיף, שחלק מהמאמר (עמי לו-לח) מיוסד על ד"ה ראה אנכי עטרית.

אשר ברא ששון: להוסיף, אשר המאמר מיוסד על ד"ה זה להצ"צ (כתי"י מסי' 1029 רכט, א), וד"ה זה תרל"ד. וראה גם ד"ה אשר ברא, כל הנהנה - תרפ"ט. תשליט, תשמ"ח.

תניא כו' משביעין אותו - ועשית חג שבועות: להוסיף, אשר המאמר מיוסד על ד"ה וספרתם לכם תרנ"ז (וראה גם ד"ה וספרתם לכם, ועשית חג שבועות - תרל"ג) - ולא על ד"ה ועשית חג שבועות להצ"צ המובא בהערות להמאמר (אף שישנם בו עניני המאמר).

אנכי הוי' אלקיך: להוסיף, אשר מאמר זה מיוסד על ד"ה ויאמר גוי אל תיראו עטרית (פרקים א-ג).

והאיש משה עניו: מאמר זה לא נמצא לע"ע - ולהעיר, שבמפתח ענינים למאמרי אדמו"ר מהור"י - בעריכת כ"ק אדמו"ר שליט"א - מובא כמ"פ תוכן עניני מאמר זה: יש אין ויש. דעת עליון ודעת תחתון. התכללות כחות הנפש. כחות הנפש העצמיים והגלויים. כחות הנפש ואיברי הגוף. משה - ענותנותו לגבי נשמות בזה"ג. קבעומ"ש למע' מיחוי"ע ויחוי"ת.

אשר עפ"ז נראה שהמאמר מיוסד על ד"ה ויאמר גוי אל תיראו עטרי"ת, אשר בו נתבארו ענינים אלו, וכנראה אשר מאמר זה הוא המשך להמאמר שלפניו ד"ה אנכי הויי אלקיך המיוסד אף הוא על המאמר משנת עטרי"ת.

"כאו"א בדורינו ה"ה א לעבעדיקער נס"

הח' א. שאנאוויטש
≈ תלמיד בישיבה ≈

בשיחת דשי"פ פרשת ויקרא, ה' ניסן ש.ז. מובא באות ד':
"...ענין זה מוכח בגלוי יותר אצל בניי שבדורנו . . . אשר,
כל יהודי שעבר את החורבן ונשאר בחיים (מבלי הבט על מעמדו
ומצבו הפרטי), ה"ה "נס חי ומוחשיי" ("א לעבעדיקער נס") של
הקב"ה..."

ולהעיר ג"כ מאגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ה', אגרת
אירפד, סוף עמוד סט והמשכו בריש עמוד ע' וזלה"ק:

"...ועל אחת כמה וכמה עתה, אשר כולנו שארית הפליטה הננו
מופתים חיים לניסים גלויים, ובעצם מציאותינו..."
עכלה"ק.

"סעודת משיח זהו ויצא חוטר"

בר"ד יום א' ז"ך ניסן (בעת חלוקת הדולרים) אמר כ"ק
אדמו"ר שליט"א לאי מאניש "תוכן ההתוועדות (דאחשי"פ -
סעודת משיח) היתה ומצא חוטר מגזע ישי".

והעירני אי הת' משיחת ליל אחשי"פ תרצ"ו (סה"ש תרצ"ו ע'
140) שם מדובר אודות סעודת משיח ומביא שם סיפור בנוגע
סעודת משיח ומסיים אשר "סעודת משיח זהו ויצא חוטר".

קידוש לבנה מתחת האילן

הרב שניאור זלמן ליבעראוו
≈ תושב השכונה ≈

במוצש"ק פרשת ואתחנן לאחר תפלת ערבית במנין כ"ק אד"ש, חיפשו המשב"ק והסתכלו לשמים אם יש לבנה כדי לברך אותה. אחרי החיפוש הרב מצאו מקום שכי"ק אד"ש יברך שם.

כשאני עמדתי תחת האילן וברכתי, שמעתי היאך אי מהמסדרים שאל אותנו האם אתם לא יודעים שאסור לברך תחת האילן.

ותמהתי היאך זה! כולם יודעים שבבית לא מברכים אבל זהו חידוש שגם ברחוב תחת האילן לא מברכים.

אמרת לעצמי שאעיין בזה לראות המקורות ולאחרי העיון קצת נראה שיש בזה בי טעמים, **למה אין מקדשין תחת הגג** א: שזהו דרך כבוד כשיוצאים לרחוב לראות המלך (בי"ח, והגמי) ועדיין כי הלבוש וז"ל: "יש ליזהר שלא לעמוד בבית או תחת הגג כשיקדש הלבנה, כי המקבל פני חבירו או רבו הגדול ממנו אינו עומד בתוך ביתו ומקבלו אלא יוצא כנגדו חוץ לביתו ומקבלו וקידוש הלבנה הוא גי"כ כקבלת פני השכינה לכך יצא לחוץ תחת אויר השמים ויקדשנה", עכ"ל

א"כ לפי הנ"ל ודאי אין מיחוש בזה דכבר יצאו לרחוב לקבל פני השכינה. אפ"י להטעם השני שמובא במג"א בשם מהרי"ל שלא יאהיל עליו מפני טומאה.

וכי איפוא מצינו דין טומאה לאילן שעמד ברחוב. שבאמת סברא הנ"ל אינו מובן כלל, וכי משום שיש חשש טומאה בבית אסור

לקדש הלבנה דא"כ יהא אסור להזכיר שום ברכה ותפלה משום חששא הנ"ל ומאי אולמיה דהאי על האי.

[ומובא בפוסקים דדין הנ"ל הוא היכא דאפשר... וכשאי אפשר כשיש לו מיחוש מותר גם בבית דרך חלון. ובנדו"ד קשה להטריח את כ"ק אד"ש וכל הקהל לחפש מקום שאינו תחת האילן]

ואבקש מקוראי הגליון להבהיר עיני בזה האם יש באמת איזה חששא תחת האילן, אף שלא מובא בשום פוסק וא"כ למה?"

י ראה בשו"ת אגרות משה או"ח ח"א סי' קמ"ד.

י"י מפורש בשו"ת ישכיל עבדי ח"ח סי' ל"ח אות ג' שמותר לכתחילה לקדש הלבנה מתחת האילן עיי"ש.

המערכת

הוא מביא לידי ביטוי את התחושה של אהבה ושל חיים טובים, ושל אהבה ושל חיים טובים.

הוא מביא לידי ביטוי את התחושה של אהבה ושל חיים טובים, ושל אהבה ושל חיים טובים.

הוא מביא לידי ביטוי את התחושה של אהבה ושל חיים טובים, ושל אהבה ושל חיים טובים.

לזכות

האחים התאומים
הילד נחום שיחי
הילד שמואל שיחי
לאורך ימים ושנים טובות
לרגל הכנסם בבריתו של אאע"ה
ביום ג' ז' אלול ה'תה"י שנת נסים
ארבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

*

ולזכות אחיהם ואחיותיהם שיחיו
מרדכי גרשון, צבי אלימלך, רבקה
שניאור זלמן, מנחם מענדל, לוי יצחק, לאה

* * *

נדפס ע"י הוריהם
הרה"ת ר' גבריאל וזוגתו מרת מאליא רחל שיחיו
שפירא